

วารสาร
ประวัติศาสตร์
ธรรมศาสตร์

THE THAMMASAT

**JOURNAL
OF
HISTORY**

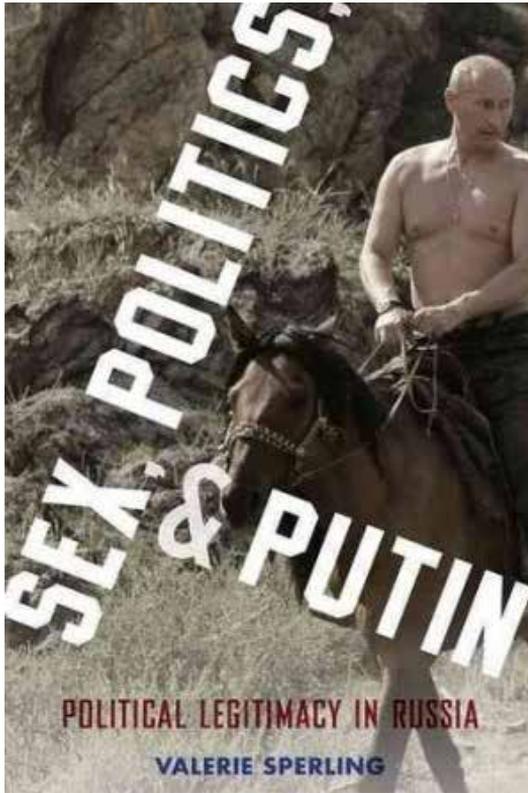
บทวิจารณ์หนังสือ
Sex, Politics, and Putin:
Political Legitimacy in Russia

ว่าที่ ร.ต. ศิวศิลป์ จัยเจริญ
Siwasin Juicharoen

นักศึกษาปริญญาโท
สาขาวิชาประวัติศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
E-mail: la.siwasin@outlook.com

ผู้เขียนขอขอบคุณบริการยืมระหว่างห้องสมุดสมาชิก OCLC (Ohio College Library Consortium) ของหอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งทำให้ผู้เขียนสามารถเข้าถึงทรัพยากรทางวิชาการในต่างประเทศได้สะดวกมากยิ่งขึ้นเป็นอย่างยิ่ง

ผู้เขียน: Valerie Sperling

สำนักพิมพ์: Oxford University Press

ปีที่พิมพ์: 2015

จำนวนหน้า: 376หน้า

ISBN: 978-019932435-4

ภาพที่ 1 ปูติน (แถวหน้า-กลางภาพ) กับขบวนกองทัพอัมตะ
ในงานฉลองครบรอบ 70 ปี วันแห่งชัยชนะ (Victory Day) หลังเสร็จสิ้น
พิธีสวนสนามของกองทัพ ณ กรุงมอสโก ภาพการเข้าร่วมงานดังกล่าวของ
ปูตินแสดงให้เห็นถึงการเข้าร่วมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างผู้นำกับประชาชน
ภายใต้ความกดดันจากโลกตะวันตกหลังเหตุการณ์ผนวกไครเมียและ
วิกฤตการณ์ในยูเครน (9 พฤษภาคม ค.ศ. 2015)¹

---

¹ "Vladimir Putin walks with half a million Russians to salute the immortal heroes of the WWII," *The Siberian Times*, <http://siberiantimes.com/other/others/news/n0211-vladimir-putin-walks-with-half-a-million-russians-to-salute-the-immortal-heroes-of-the-second-world-war/> (Accessed May 9, 2017).

1. บทนำ

ในยุคปัจจุบันเราไม่สามารถปฏิเสธบทบาทของสหพันธรัฐรัสเซีย (ต่อไปจะเรียกสั้น ๆ ว่า “รัสเซีย”) ในเวทีการเมืองระหว่างประเทศได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายหลังจากการผนวกดินแดนไครเมีย (Crimea) ของรัสเซีย จากยูเครนในปี ค.ศ. 2014 หรือการเป็นพันธมิตรหลักของรัฐบาลซีเรีย ในการต่อสู้กับกลุ่มกบฏ (ที่ได้รับการสนับสนุนโดยสหรัฐอเมริกาและ พันธมิตรตะวันตก) ทำให้ประเด็นศึกษาในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ รัสเซียกลายเป็นเรื่องที่มีความสนใจมากขึ้นและมีการตีพิมพ์หนังสือ หรือบทความเชิงวิชาการออกมาจำนวนหนึ่ง งานวิชาการส่วนใหญ่เน้น ความสนใจต่อประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเมืองระหว่างประเทศ เช่น งาน เขียนของ Agnia Grigas เรื่อง *Beyond Crimea: The New Russian Empire: The New Russian Empire* (2016)² งานเขียนของ Steven Rosefelde เรื่อง *The Kremlin Strikes Back: Russia and the West After Crimea’s Annexation* (2016)³ งานเขียนของ Constantine Pleshakov เรื่อง *The Crimean Nexus: Putin’s War and the Clash of Civilizations* (2017)⁴ และ งานเขียนของ Gerard Toal เรื่อง *Near Abroad: Putin, the West, and the Contest over Ukraine and the Caucasus* (2017)⁵ เป็นต้น

---

² Agnia Grigas, *Beyond Crimea: The New Russian Empire: The New Russian Empire* (New Haven: Yale University Press, 2016).

³ Steven Rosefelde, *The Kremlin Strikes Back: Russia and the West After Crimea’s Annexation* (Cambridge: Cambridge University Press, 2016).

⁴ Constantine Pleshakov, *The Crimean Nexus: Putin’s War and the Clash of Civilizations* (New Haven: Yale University Press, 2017).

⁵ Gerard Toal, *Near Abroad: Putin, the West, and the Contest over*

อย่างไรก็ตามยังมีงานอีกส่วนหนึ่งที่สนใจเรื่องการเมืองภายในของรัสเซียภายใต้ระบอบปูตินที่มีระดับความห่างไกลต่อคุณค่าประชาธิปไตยหรือความเป็นสมัยใหม่เพิ่มมากขึ้นและหันกลับไปหลอมรวมคุณค่าเชิงจารีตประเพณีและการเน้นย้ำความสำคัญของความเป็นชายในสังคมรัสเซีย ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นดังกล่าวเป็นผลกระทบมาจากมาตรการคว่ำบาตรทางการเมืองและเศรษฐกิจจากสหรัฐอเมริกาและโลกตะวันตกต่อรัสเซียและนำไปสู่การโดดเดี่ยวตัวของรัสเซียต่อโลกภายนอก⁶ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากโลกตะวันตกในที่สุด และประชาชนชาวรัสเซียพิจารณาว่าประธานาธิบดีวลาดีมีร์ ปูติน (Vladimir Putin) และนโยบายของเขาสามารถที่จะต่อสู้กับโลกตะวันตกได้อย่างมีประสิทธิภาพ งานสำคัญชิ้นหนึ่ง คือ งานเขียนของ Valerie Sperling เรื่อง *Sex, Politics, and Putin: Political Legitimacy in Russia* ที่ผู้เขียนศึกษาการเมืองภายในของรัสเซียผ่านค่านิยม บรรทัดฐานเรื่องเพศกับความชอบธรรมทางการเมืองของปูติน

Ukraine and the Caucasus (Oxford: Oxford University Press, 2017).

⁶ ดูรายละเอียดเพิ่มเติมใน รมย์ ภิรมนตรี, “บทบาทของรัสเซียในไครเมีย,” *วารสารรัสเซียศึกษา* 5, ฉ. 2 (2557): 1-74.; ทิพรรัตน์ บุญผะศรี, “พินิจวิกฤติยูเครน,” *วารสารสังคมศาสตร์* 45, ฉ. 2 (ก.ค. - ธ.ค. 2558): 175-202. และ จิตติภัทร พูนขำ, “การประท้วง Euromaidan: “การปฏิวัติโดยประชาชน” ในยูเครน?,” *รัฐศาสตร์สาร* 36, ฉ. 1 (มกราคม-เมษายน 2558): 116-150.

2. เพศ การเมือง

ความชอบธรรมในการเมืองรัสเซีย

ภาพที่ 2 ปูตินเล่นยูโดขณะเยือนนครเซนต์ปีเตอส์เบิร์ก
(18 ธันวาคม ค.ศ. 2009) หนึ่งในการแสดงออก
ที่สำคัญของความเข้มแข็งแบบผู้ชาย⁷

---

⁷ Alan Taylor, "Vladimir Putin, Action Man," *The Atlantic*, <https://www.theatlantic.com/photo/2011/09/vladimir-putin-action-man/100147/> (Accessed April 30, 2017).

นอกจากภาพข้างต้น ผู้อ่านสามารถดูภาพอื่นๆ ได้จาก Maxton Walker, "Putin the action man-in pictures," <https://www.theguardian.com/world/gallery/2011/sep/26/vladimir-putin-russia> (Accessed May 1, 2017). ผู้อ่านจะพบว่าปูตินและกลุ่มฉายภาพความเป็นชายที่น่ายกย่อง เข้มแข็ง นำเกรงขาม และมีความเป็นธรรมชาติโดยมีปูตินเป็นศูนย์กลางของอุดมการณ์

Valerie Sperling ตั้งข้อสังเกตในการศึกษาของเธออย่างน่าสนใจผ่านสิ่งที่ดูเหมือนจะปกติที่สุดในวงการการเมือง คือ ความนิยมของประชาชนต่อผู้นำทางการเมือง เธอวิเคราะห์และพยายามตั้งคำถามต่อวัฒนธรรมทางการเมืองของรัสเซียในเรื่องของความนิยมต่อผู้นำที่มีภาพลักษณ์ของความเป็นลูกผู้ชายและผู้นำทางการเมือง (โดยเฉพาะปูตินในหนังสือเล่มนี้) อาศัยบทบาททางเพศภาวะดังกล่าวต่อการสร้างความชอบธรรมทางการเมืองได้อย่างไร และลักษณะทางการเมืองดังกล่าวที่ดูเหมือนจะเป็นสิ่งปกติในวัฒนธรรมทางการเมืองของรัสเซียมีความไม่ปกติเกิดขึ้นในคุณค่าแบบตะวันตกอย่างไร

การวิเคราะห์ของ Sperling ข้างต้นจึงนำไปสู่การตั้งข้อเสนอของเธออย่างชัดเจนว่า “ผู้แสดงบทบาททางการเมืองของรัสเซียรวมเอาคุณค่าที่เกี่ยวกับเพศภาวะมาเป็นเครื่องมือในการสร้างอำนาจ เพราะสามารถเข้าถึงและได้รับการตอบรับผ่านอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมทั้งในหมู่ชนชั้นนำด้วยกันเองและในระดับประชาชนทั่วไปของรัสเซียด้วย” ทั้งนี้ Sperling อาศัยแนวทางการศึกษาผ่านบทบาททางเพศของชาวรัสเซียที่ปรากฏอยู่ในสื่อต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ วารสาร รวมไปถึงวัฒนธรรมมหาชนของรัสเซีย (Russian popular culture) และการสัมภาษณ์กลุ่มคนจำนวนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวทางการเมืองของรัสเซีย

Sperling ค้นพบว่าการอาศัยคุณค่าทางเพศเป็นอำนาจนำทางการเมืองในการเมืองรัสเซียเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญของรัฐบาลและตัวปูตินเองนับตั้งแต่ที่ขึ้นดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีในช่วงทศวรรษที่ 1990 และรัฐบาลเองก็พยายามฝังรากลึกคุณค่าความเป็นชายในทางการเมืองอย่างต่อเนื่องด้วยเช่นกัน ทศนคติ โลกทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับความ เป็นชาย (masculinity) ความเป็นหญิง (femininity) และความ

เกลียดกลัวพฤติกรรมรักร่วมเพศ (homophobia) เป็นเครื่องมือทางการเมืองที่ใช้กันในการเมืองรัสเซียอย่างเป็นทางการ ผู้เขียนพยายามอธิบายว่ากลุ่มที่นิยมปู้ตินและกลุ่มที่ต่อต้านปู้ตินต่างก็สร้างวาทกรรมอำนาจทางเพศและค่านิยมความแตกต่างทางการเมืองและความแตกต่างเชิงคุณค่าระหว่างกลุ่มชนวนการ ทุกๆ คนอาศัยชุดวาทศิลป์เดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการสร้างความอับอายขายหน้าให้กับฝ่ายตรงข้าม ทั้งการตั้งคำถามต่อความเป็นชายหรือการใส่ความผ่านวาทกรรมความเกลียดกลัวพฤติกรรมรักร่วมเพศ

ในบทเรื่อง “Who’s Macho, Who’s Gay?” อาจจะกล่าวได้ว่าเป็นบทที่สำคัญมากที่สุดในหนังสือเล่มนี้ ในบทนี้ผู้เขียนพยายามอธิบายแนวโน้มของการใช้และพลวัตของวาทกรรมเรื่องเพศในพื้นที่สาธารณะของรัสเซียที่มีความแตกต่างออกไปจากรูปแบบชีวิตประจำวันในโลกตะวันตก พฤติกรรมเชิงรักร่วมเพศหรือพฤติกรรมรักต่างเพศกลายเป็นเครื่องมือในการต่อสู้ทางการเมือง การแสดงออกในพื้นที่สาธารณะ (อาจจะกล่าวได้ว่าเรื่องเพศกลายเป็นรายละเอียดปลีกย่อยที่แม้แต่ชาวต่างชาติที่เข้าไปในรัสเซียจำเป็นที่จะต้องใส่ใจไปด้วยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ -ผู้เขียน) Sperling พยายามเติมเต็มความสมบูรณ์ของคำอธิบายผ่านการวิเคราะห์ความแตกต่างของคำและทัศนคติต่อคำ 2 คำ คือ heterosexuality (การชอบบุคคลที่เป็นเพศต่างกัน) และ homosexuality (การรักร่วมเพศ) คำทั้ง 2 คำนี้เป็นส่วนสำคัญที่เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ของ Sperling ว่าผู้แสดงบทบาททางการเมืองแสดงออกในรูปแบบไหน มีลักษณะอย่างไร ซึ่งจะเป็นสิ่งสำคัญที่จะบ่งบอกว่าเขาหรือเธอต่อต้านระบบปู้ตินผ่านการเกิดชุดแนวคิดทางเพศในสังคม (masculinity, femininity และ heteronormativity)

ภาพที่ 3 ปูติน (ทางซ้ายคนแรก) ขับมอเตอร์ไซด์
ระหว่างเดินทางไปเยี่ยมชมงาน Bike festival ณ เมืองโนวโอรสซีสค์
เมืองท่าริมทะเลดำ (29 สิงหาคม ค.ศ. 2011)⁸

---

⁸ Vladimir Putin, "Russia's Man of Action = China's Man of Peace?," *The Wall Street Journal*, <https://blogs.wsj.com/chinarealtime/2011/09/21/confucius-prize-will-russias-man-of-action-to-be-named-chinas-man-of-peace/> (Accessed April 15, 2017).

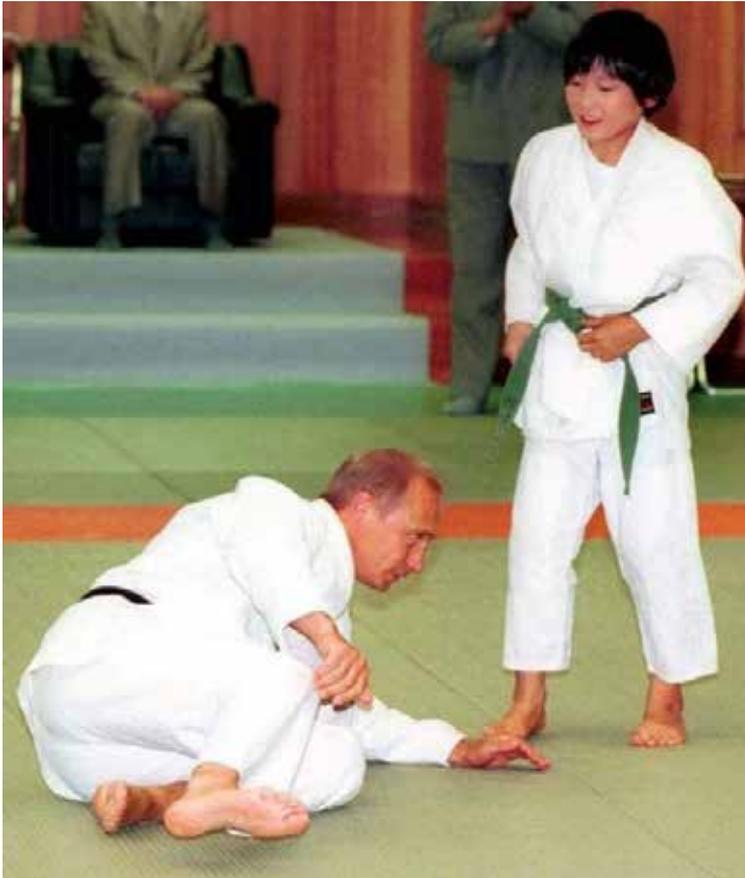

ภาพที่ 4 ปูตินทดลองขับเรือดำน้ำ
ในอ่าวฟินแลนด์ ทะเลบอลติก⁹

---

⁹ "Russia's action man takes a dive," Stuff, <http://www.stuff.co.nz/world/europe/8924490/Russias-action-man-takes-a-dive> (Accessed April 15, 2017)

Sperling ได้สร้างแผนผังข้อมูลของกลุ่มขบวนการทางการเมือง ทั้งฝ่ายที่สนับสนุนปูตินและต่อต้านปูติน ในส่วนนี้ผู้เขียนได้สำรวจการมีส่วนร่วมทางการเมืองในพื้นที่สาธารณะ และสโลแกนการเคลื่อนไหวของกลุ่มทางการเมืองต่างๆ ตลอดจนการใช้วาทกรรมคุณค่าทางเพศ ผ่านวาทศิลป์และการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ของกลุ่มขบวนการเคลื่อนไหวต่างๆ Sperling ค้นพบว่าบางขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองทั้งที่สนับสนุนปูตินและต่อต้านปูตินค่อนข้างจะกีดกันและต่อต้านพฤติกรรมมารีกร่วมเพศ และสนับสนุนคุณค่าทางเพศสภาวะแบบที่รัฐชี้้นำด้วยซ้ำไป อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปแล้วกลุ่มที่สนับสนุนรัฐบาลจะเป็นกลุ่มที่แสดงออกอย่างชัดเจนว่าพวกเขาถกเถียงเข้ากับอุดมการณ์ทางเพศของรัฐ มีลักษณะอนุรักษ์นิยมสูง และมีความอ่อนไหวต่อความแตกต่างทางเพศที่แปลกแยกไปจากหญิง-ชายเป็นอย่างมาก ขณะเดียวกันแม้ว่ากลุ่มที่ต่อต้านบางกลุ่มจะมีอุดมการณ์ทางเพศตามแนวทางของรัฐ แต่ส่วนใหญ่แล้วก็ยังสนับสนุนการเปิดกว้างทางเพศและต่อต้านการอาศัยจุดยืนทางเพศในการเมืองมาเป็นเครื่องมือในการต่อสู้กัน Sperling อธิบายว่าพื้นฐานของกลุ่มเคลื่อนไหวกลุ่มหลังเกิดขึ้นจากการใกล้ชิดคุณค่าแบบตะวันตก เช่น คุณค่าประชาธิปไตยปัจเจกบุคคลนิยมและหลักการไม่เลือกปฏิบัติแต่กลุ่มขบวนการที่สนับสนุนแนวคิดแบบตะวันตกค่อนข้างเป็นกลุ่มที่เล็กและมีอิทธิพลต่อความคิดของคนในสังคมน้อยกว่ากลุ่มที่สนับสนุนรัฐบาลมาก

ภาพที่ 5 ปูตินเล่นยูโดกับเด็กญี่ปุ่น อายุ 10 ขวบ
ณ กรุงโตเกียว (ค.ศ. 2000)¹⁰

---

¹⁰ "Vladimir Putin: Russia's action man president," *BBC*, <http://www.bbc.com/news/world-europe-15047823> (Accessed April 15, 2017).

กล่าวโดยสรุป ความแตกต่างทางอุดมการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเพศจากโลกตะวันตกหรืออาจจะกล่าวว่า “ล้าหลัง” ของอุดมการณ์ทางเพศของรัสเซียนั้นเชื่อมโยงอย่างมีนัยสำคัญกับลักษณะพิเศษของรัสเซีย การปฏิเสศคุณค่าแบบตะวันตกโดยเฉพาะบรรทัดฐานทางเพศนั้นมีส่วนศูนย์กลางของทัศนคติในกลุ่มคนที่สนับสนุนปูตินอย่างเข้มแข็งและมีบทบาทอย่างมากในสังคมของรัสเซีย พวกเขาช่วยให้อุดมการณ์ทางเพศของรัฐดำเนินต่อไปได้ผ่านการยกย่องผู้นำในอุดมคติอย่างปูตินที่ผู้ชายที่เข้มแข็ง เป็นผู้นำที่มีความเป็นอิสระและเป็นผู้ที่จะสามารถปกป้องประเทศจากภัยอันตรายจากโลกตะวันตก (ในที่นี้คือคุณค่าทางเพศด้วย) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตามหนังสือของ Sperling เองยังไม่ได้อธิบายอย่างชัดเจนว่าความแตกต่างที่เกิดขึ้นในเรื่องเพศสภาวะกับการเมืองของรัสเซียกับประเทศอื่นๆ ในโลกตะวันตก เช่น เยอรมนี อิตาลี ฝรั่งเศส หรือแม้แต่กับสหรัฐอเมริกา ทำให้ผู้อ่านไม่สามารถทำความเข้าใจเชิงเปรียบเทียบได้อย่างชัดเจนได้ นอกจากนี้ด้วยวิธีการศึกษาของผู้เขียนทำให้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ในกรุงมอสโก ขณะที่พื้นที่อื่นๆ ไม่ค่อยได้รับความสนใจมากนัก แต่หนังสือของ Sperling ก็ยังนับได้ว่าเป็นงานวิชาการชิ้นสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างเพศสภาวะกับการวิเคราะห์นโยบายทางการเมือง หรือการตัดสินใจทางการเมือง นอกจากนี้หนังสือเล่มนี้ยังสามารถเชื่อมโยงไปสู่หนังสือที่เกี่ยวข้องกับการเมืองและเพศสภาวะของรัสเซียเล่มอื่นๆ ได้ด้วย เช่น งานเขียนของ Mikhail Zygar เรื่อง *All the Kremlin's Men: Inside the Court of*

Vladimir Putin¹¹ งานของ Steven Lee Myers เรื่อง *The New Tsar: The Rise and Reign of Vladimir Putin*¹² เป็นต้น

---

¹¹ Mikhail Zygar, *All the Kremlin's Men: Inside the Court of Vladimir Putin* (New York: The Perseus Books Group, 2016).

¹² Steven Lee Myers, *The new Tsar: the Rise and Reign of Vladimir Putin* (New York: Alfred A. Knopf, 2015).

ภาพที่ 6 นอกจากปูตินแล้ว อดีตประธานาธิบดีดมิทรี เมดเวเดฟ (นายกรัฐมนตรีคนปัจจุบัน) ก็อาศัยภาพลักษณ์ทางเพศของความเป็นชาย ด้วยเช่นกัน (ในภาพ) เมดเวเดฟกับกลุ่มสมาชิก Medvedev Girl สมาชิกเครือข่ายทางอินเทอร์เน็ตที่สนับสนุนตัวเมดเวเฟเองแสดงให้เห็นว่าเพศหญิง อยู่ภายใต้การคุ้มครองของเพศชายและขณะเดียวกันเพศชาย ก็จำเป็นต้องอยู่กับการสนับสนุนผู้หญิงด้วยเช่นกัน¹³

---

¹³ "Playing Orcs is normal-Medvedev," RT, <https://www.rt.com/politics/russian-authorities-broaden-presence-913/> (Accessed April 25, 2017).

บรรณานุกรม

หนังสือ

- Grigas, Agnia. *Beyond Crimea: The New Russian Empire: The New Russian Empire*. New Haven: Yale University Press, 2016.
- Myers, Steven Lee. *The New Tsar: the Rise and Reign of Vladimir Putin*. New York: Alfred A. Knopf, 2015.
- Pleshakov, Constantine. *The Crimean Nexus: Putin's War and the Clash of Civilizations*. New Haven: Yale University Press, 2017.
- Rosefielde, Steven. *The Kremlin Strikes Back: Russia and the West after Crimea's Annexation*. Cambridge: Cambridge University Press, 2016.
- Sperling, Valerie. *Sex, Politics, and Putin: Political Legitimacy in Russia*. Oxford: Oxford University Press, 2014.
- Toal, Gerard. *Near Abroad: Putin, the West, and the Contest over Ukraine and the Caucasus*. Oxford: Oxford University Press, 2017.
- Zygar, Mikhail. *All the Kremlin's Men: Inside the Court of Vladimir Putin*. New York: The Perseus Books Group, 2016.

บทความ

จิตติภัทร พูนขำ. “การประท้วง Euromaidan: “การปฏิวัติโดยประชาชน” ในยูเครน?”. *รัฐศาสตร์สาร*, 36 ฉ. 1 (มกราคม-เมษายน 2558): 116-150.

ทิพรัตน์ บุบผะศิริ. “พินิจวิกฤติยูเครน.” *วารสารสังคมศาสตร์* 45 ฉ. 2, (ก.ค. - ธ.ค. 2558): 175-202.

รมย์ ภิรมนตรี. “บทบาทของรัสเซียในโครเมีย.” *วารสารรัสเซียศึกษา* 5 ฉ. 2 (2557): 1-74.

เว็บไซต์

Taylor, Alan. “Vladimir Putin, Action Man.” *The Atlantic*. <https://www.theatlantic.com/photo/2011/09/vladimir-putin-action-man/100147/> (Accessed April 30, 2017).

“Vladimir Putin, Russia’s Man of Action = China’s Man of Peace?.” *The Wall Street Journal*. <https://blogs.wsj.com/chinareal-time/2011/09/21/confucius-prize-will-russias-man-of-action-to-be-named-chinas-man-of-peace/> (Accessed April 15, 2017).

“Russia’s action man takes a dive.” *Stuff*. <http://www.stuff.co.nz/world/europe/8924490/Russias-action-man-takes-a-dive> (Accessed April 15, 2017).

“Vladimir Putin: Russia’s action man president.” *BBC*. <http://www.bbc.com/news/world-europe-15047823> (Accessed April 15, 2017).

“Playing Orcs is normal – Medvedev.” *RT*. <https://www.rt.com/politics/russian-authorities-broaden-presence-913/> (Accessed April 25, 2017).

“Putin the action man – in pictures.” *The Guardian*. <https://www.theguardian.com/world/gallery/2011/sep/26/vladimir-putin-russia> (Accessed May 1, 2017).

“Vladimir Putin walks with half a million Russians to salute the immortal heroes of the WWII.” *The Siberian Times*. <http://siberiantimes.com/other/others/news/n0211-vladimir-putin-walks-with-half-a-million-russians-to-salute-the-immortal-heroes-of-the-second-world-war/> (Accessed May 9, 2017).